

૧૦.૨.૩. હિન્દી વિભાગ અહેવાલ શૈ.વર્ષ : ૨૦૨૨-૨૩

પ્રા.ડૉ.મનિષાબેન આર. જોગીયા,
અધ્યક્ષ હિન્દી વિભાગ

ભાષા ભાવો અને વિચારોને વ્યક્ત કરવાનું માધ્યમ છે. ભાષા વ્યક્તિ ને વ્યક્તિથી, જાતી ને જાતિથી અને રાષ્ટ્ર ને રાષ્ટ્રથી જોડવાનું કાર્ય કરે છે. ભારતીય બંધારણ પાસે ૨૨ ભાષાઓ છે, જેમાં હિન્દીનું સ્થાન આગવું અને નિરાળું છે. હિન્દી ફક્ત ભારતની જ નહીં, પરંતુ સંસારની ઉન્નત ભાષા છે, સરળ અને લયલી અને વ્યાવહારિક ભાષા છે, બીજી ભાષાના અનેક શબ્દો અપનાવી અને હિન્દી પોતાની શબ્દ સમૃદ્ધિ વધારતી રહી છે.

“हिंदी भारत की आन, बान और शान है”

ભાષાનાં રૂપમાં હિન્દી ભારતની પહેચાન જ નહીં, પરંતુ આપણા જીવનમૂલ્યો અને સંસ્કૃતિની સંવાહક અને સમ્માનનીય ભાષા છે. સરળ, સહજ, રચનાત્મક, વ્યવસ્થિત, સુગમ અને વૈજ્ઞાનિક ભાષા છે તે બધા ધર્મો ને પણ જોડવાનું કાર્ય કરે છે.

ભારતીય બંધારણમાં અનુચ્છેદ ૩૪૩ થી ૩૫૧ માં રાજભાષા સંબંધી વ્યવસ્થા છે. ૧૪ સપ્ટેમ્બર પ્રતિ વર્ષ “હિન્દી દિવસ” રૂપે ઉજવવામા આવે છે. હિન્દી ભાષાની લિપી દેવનાગરી છે, જે વૈજ્ઞાનિક લિપી છે, હિન્દી એક વ્યવહારિક ભાષા છે અને એશિયાની પ્રતિનિધિ ભાષા છે. ભારત સિવાયનાં દેશો જેવા કે નેપાળ, દ.આફ્રિકા, અમેરિકા, જર્મની, સિંગાપુર જેવા દેશોમાં પણ આ ભાષા બોલાય છે. આ રાજભાષા સમસ્ત ભારતમાં આર્થિક, ધાર્મિક અને રાજનીતિક સંપર્ક માધ્યમના રૂપમાં સક્ષમ ભાષા છે. સૂર, તુલસી, કબીર અને મીરાં જેવાકાલજયી કવિઓએ આ ભાષામાં પ્રાણ પૂર્યા છે.

“ગૂંજી હિંદી વિશ્વ મે ,

સ્વપ્ન હુઆ સાકાર,

રાષ્ટ્રસંઘ કે મંચ સે,

હિંદી કા જયજયકાર

હિંદી કા જયજયકાર

રાષ્ટ્ર કવિશ્રી મૈથિલીશરણ ગુપ્તની પ્રસ્તુત પંક્તિ હિન્દી ભાષા વિશે ઘણુબધું કહી જાય છે.

“મેરી भाषा में तोते भी राम-राम जब कहते हैं,

मेरे रोम-रोम में मानो सुधा-स्त्रोत तब बहते हैं ...

सब कुछ छुट जाय, मैं अपनी भाषा कभी

नहीं छोड़ूंगा,

वह मेरी माता है, उससे नाता कैसे तोड़ूंगा”....

-મૈથિલીશરણ ગુપ્ત

તા.૨૫/૦૬/૨૦૨૨, શનિવાર, “ઇન્ટરનેશનલ નર્સિંગ ડે”ની ઉજવણી ૧૨ મેનાં દિવસે
“ફ્લોરેન્સ નાઈટિંગલ”નો જન્મદિવસની ઉજવણી

પ્રસંગોચિત વક્તવ્ય આપતા પ્રિ.ડો.એસ.એમ.પટેલ, હિન્દી વિભાગના પ્રા.ડો.મનિષાબેન આર.જોગિયા, T.Y.B.A.નાં હિન્દી વિભાગની વિદ્યાર્થીનીઓ જેમકે સેજલ, અસ્મિતા, ઇશા, પ્રિયંકા, સોનાલી અને અમિષા પટેલ.

તા.૦૧/૦૮/૨૦૨૨, મંગળવાર, મુન્શી પ્રેમચંદજીની જન્મ જયંતિની ઉજવણી નિમિત્તે વકતૃત્વ કાર્યક્રમ

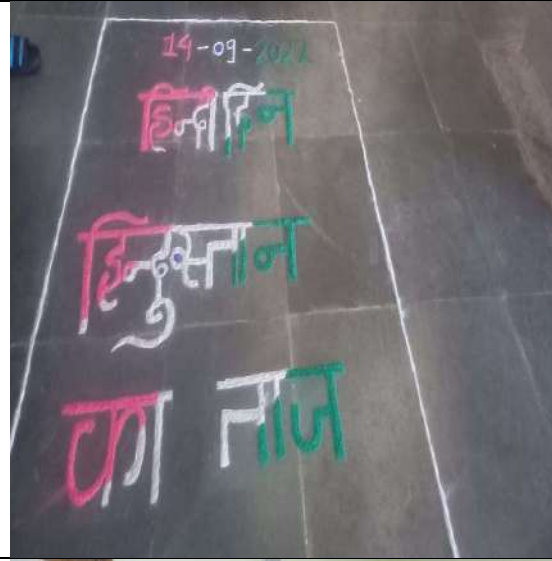

“મુન્શી પ્રેમચંદજી”નું રંગોથી છાયાચિત્ર બનાવવામાં મશગુલ વિદ્યાર્થીઓ

પ્રસંગોચિત વક્તવ્ય આપતા પ્રિ.ડો.એસ.એમ.પટેલ, હિન્દી વિભાગના પ્રા.ડો.મનિષાબેન આર.જોગિયા

તા.૧૪/૦૯/૨૦૨૨, બુધવાર, “હિન્દી દિવસની ઉજવણી”

“હિન્દી દિવસ”ની ઉજવણી પ્રસંગે ઉપસ્થિત આચાર્ય ડૉ.એસ.એમ.પટેલ, હિન્દી વિભાગના અધ્યક્ષ પ્રા.ડૉ.મનિષાબેન આર.જોગિયા અને વિદ્યાર્થીઓ

તા.૬/૧/૨૦૨૩ ને શુક્રવાર, “ભારતેન્દુ હરિશ્ચંદ્રજી”ની ૧૩૮મી પુણ્યતિથી નિમિત્તે “શ્રદ્ધાસુમન અર્પણ” કાર્યક્રમ

આધુનિક હિન્દી સાહિત્યના પિતામહ, શ્રેષ્ઠ રચનાકાર,ગોપાલબાબુના સુપુત્રશ્રી “ભારતેન્દુ હરિશ્ચંદ્રજી”ની ૧૩૮મી પુણ્યતિથી નિમિત્તે “શ્રદ્ધાસુમન અર્પણ” કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત આચાર્ય ડૉ.એસ.એમ.પટેલ, પ્રસંગોચિત PPT અને વક્તવ્ય દ્વારા તેમના ગુણગાન ગાઈને કાર્યક્રમની ઉજવણી કરતા વિદ્યાર્થીઓ

તા.૨૧/૦૧/૨૦૨૩, શનિવાર, “વિશ્વ હિન્દી દિવસ”ની ઉજવણી

હિન્દી વિભાગ અંતર્ગત “વિશ્વ હિન્દી દિવસ” ઉજવણીનાં કાર્યક્રમમાં વિદ્યાર્થીઓ સાથે PPT નિહાળતા
આચાર્ય ડૉ.એસ.એમ.પટેલ અને અધ્યાપકો

૧૦.૨.૪. સંસ્કૃત વિભાગનો અહેવાલ શૈ.વર્ષ : ૨૦૨૨-૨૩

પ્રા. યોગેશકુમાર એન. ટંડેલ (સંસ્કૃત વિભાગાધ્યક્ષ)

વિશ્વની સૌથી પ્રાચીનતમ ભાષા સંસ્કૃત છે. સ્વયં બ્રહ્મા તથા દેવોની ઉત્પત્તિની સાથે જ સંસ્કૃત ભાષાની પણ ઉત્પત્તિ થઈ હતી. તેથી જ તો તેને દેવવાણી અર્થાત્ દેવોની ભાષા પણ કહેવાય છે. વિશ્વનો સૌ પ્રથમ ગ્રંથ ઋગ્વેદ સંસ્કૃતમાં રચાયો હતો. બધા જ વેદોની મૂળ ભાષા સંસ્કૃત છે. ત્યાર બાદ રચાયેલ બ્રાહ્મણગ્રંથો, આરણ્યકો, ઉપનિષદો, વેદાંગો, રામાયણ, મહાભારત પુરાણો આદિ ગ્રંથો પણ મૂળ સંસ્કૃતમાં જ છે, જેનું જ્ઞાન માનવીને કૃતકૃત્ય કરે છે. વિશ્વનું બધું જ સાહિત્ય સંસ્કૃતમાં જોવા મળે છે. ધર્મશાસ્ત્ર, ખગોળશાસ્ત્ર, ગણિતશાસ્ત્ર, વ્યાકરણશાસ્ત્ર, દર્શનશાસ્ત્ર, જ્યોતિષશાસ્ત્ર, આયુર્વેદશાસ્ત્ર આદિ સમસ્ત શાસ્ત્રોના મૂળ સંસ્કૃતમાં જોવા મળે છે. સંસ્કૃત માટે કહેવાયું છે કે,

‘ભાષાસુ મધુરા મુખ્યા દિવ્યા ગીર્વાણભારતી ।’

સંસ્કૃત ભાષા સરળ, મધુર, સુંદર, ભવ્ય, લાલિત્યપૂર્ણ અને લાઘવથી યુક્ત છે. વિશ્વના સમસ્ત ભાષાઓના સંમ્મેલનોમાં સંસ્કૃત ભાષા આજે ઉન્નત મસ્તકે પોતાની વિજયપતાકા લહેરાવી શકે છે. કેટલાક અજ્ઞાનીઓ સંસ્કૃતને મૃત ભાષા કહે છે, જે તેઓની જ મૂર્ખતાને સાબિત કરે છે.

‘ભાષાસુ મધુરા મુખ્યા દિવ્યા ગીર્વાણભારતી ।’

વિદ્યાર્થીઓ સંસ્કૃત ભાષાનું મહત્વ સમજે તથા તેઓના જ્ઞાનમાં વધારો થાય અને વધુને વધુ વિદ્યાર્થીઓ સંસ્કૃત ભાષામાં અભિરુચિ ધરાવે તેમજ કોરોના મહામારીના દિવસો દરમિયાન પોતાના સમયનો સફળપયોગ કરી શકે એ હેતુસર અત્રેની કોલેજ દ્વારા સંસ્કૃત વિભાગ અંતર્ગત વિવિધ પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે, જે નીચે મુજબ છે.

૧. તા.૩૦/૦૬/૨૦૨૨ નાં રોજ મહાકવિ કાલિદાસના જન્મદિવસ નિમિત્તે “આષાઢસ્ય પ્રથમ દિવસે” કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

મહાકવિ કાલિદાસના જન્મદિન નિમિત્તે સંસ્થાના આચાર્યશ્રી ડૉ. એસ. એમ. પટેલ સાહેબશ્રીના માર્ગદર્શન હેઠળ 'આષાઢસ્ય પ્રથમ દિવસે' વિષય ઉપર વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા વક્તવ્યનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું, જેમાં મહાકવિ કાલિદાસ તથા તેઓના અમુલ્ય યોગદાનને ઉજાગર કરવા માટે કોલેજના ૨૩ વિદ્યાર્થીઓએ ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લીધો.

૧૦.૨.૫. ઇતિહાસ વિભાગનો અહેવાલ શૈ.વર્ષ -૨૦૨૨-૨૦૨૩

પ્રા.ડૉ.નીમુબેન સોમાભાઈ ચૌધરી
(ઇતિહાસ વિભાગાધ્યક્ષા)

૨૧મી સદી એ જ્ઞાનની સદી છે. વર્તમાન માનવ ઇતિહાસમાં જ્ઞાન વિજ્ઞાન, સંશોધનો અને શિક્ષણનું ટેકનોલોજીને કારણે નવિનીકરણ થતા જ્ઞાનની ક્ષિતિજો વિસ્તરી રહી છે. રાષ્ટ્રના ઇતિહાસનું ઘડતર અને ચણતર મહાન પુરૂષો દ્વારા જ થાય છે. આવા મહાન પુરૂષોનું જીવન અને તેમના વિચારોનું ચિંતન ભાવિ પેઢીને પ્રેરણા અર્પી શકે છે. બહુરત્ના વસુંધરાની કુંખે અનેક રત્નોએ જન્મ લીધો છે, મહાન મહાત્માઓ, મક્કમ મુત્સદ્દીઓ, વિજેતા અને વીરપુરૂષો પેદા થયા છે. પરંતુ આ જગતમાં એ લોકોની જ કદર થઈ છે, જેમણે 'બહુજન હિતાય, બહુજન સુખાય' પોતાનું સર્વસ્વ જીવન રાષ્ટ્રના અને વિશ્વના કલ્યાણ અર્થે સમર્પિત કર્યું છે. જેમકે મહાત્મા ગાંધી,

લોખંડી પુરુષ સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ, નૂતન ગતિશીલ વિચારોના જનક ડૉ.ભીમરાવ આંબેડકર, પરાક્રમી નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝ, સાદગીને વરેલા લાલબહાદુર શાસ્ત્રી, શિક્ષણ આલમના સરતાજ ડૉ.સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણન, વિશ્વની ધરા પર ભારતીય સંસ્કૃતિને ઉજાગર કરનાર યુવાનોના પ્રેરણા સ્ત્રોત સ્વામી વિવેકાનંદ, રાષ્ટ્રને માટે પોતાના પ્રાણ ન્યોચ્છાવર કરનાર કેટલાય વીર શહીદો, જેનું હૈયું રાષ્ટ્રભક્તિના રંગે રંગાયેલું છે, એવા સ્વદેહે ન હોવા છતાં અક્ષરદેહે લોકોના હૃદયમાં બિરાજમાન છે, એવા ભારતીય લોકનેતાઓના જીવનમાંથી આજનાં વિદ્યાર્થીઓ પ્રેરણા મેળવે, એમના જીવનને જાણે, સમજે અને પોતાના જીવનમાં પ્રગતિ કરી રાષ્ટ્રના વિકાસમાં સહભાગી બને. તેમજ UPSC/GPSC દ્વારા લેવામાં આવતી વિવિધ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની તૈયારી કરતા ઇતિહાસ વિષયનાં વિદ્યાર્થીઓ તેમજ અન્ય ફેકલ્ટીના વિદ્યાર્થીઓમાં ઇતિહાસ વિષય પ્રત્યે રસ, રૂચિ કેળવાય અને જ્ઞાનમાં વધારો થાય.કોવિડ-૧૯નું ગ્રહણ સમગ્ર વિશ્વને લાગ્યું છે ત્યારે વિદ્યાર્થી જગતને આધુનિક ટેકનોલોજીના યુગમાં આ ટેકનોલોજીના સદુપયોગ થકી વિદ્યાર્થીઓમાં નવી ચેતના ભરવાની, આજની યુવા શક્તિને જગાડવાની અને તેને વિકાસની કેડી પર લઈ જવાની તાતી જરૂરિયાત છે. આજનું બાળક આવતીકાલના ભારતનું ભાવિ છે. આજના કોરોનાના કપરા કાળમાં તેમનામાં નવીન વિચાર સ્ફૂરે, જુસ્સો, જોમ જળવાય, મન તંદુરસ્ત તો તન તંદુરસ્ત બનીને રહે, નૂતન વિચારોને ગ્રહણ કરે અને સમય, સંજોગોના સથવારે વિવિધ પ્રવૃત્તિઓમાં તેનું મન પરોવાય એવા પ્રયાસો ઇતિહાસ વિભાગ તરફથી તથા આચાર્યશ્રી ડૉ.એસ.એમ.પટેલના અધ્યક્ષપણા હેઠળ કરવામાં આવ્યા છે. અને એ હેતુને ચરિતાર્થ કરવા સમગ્ર વર્ષ દરમિયાન વિવિધ ઓનલાઇન પ્રવૃત્તિઓ, જેમકે ક્વિઝ, વેબિનાર, સેમિનાર, વિચારલેખન, મોબાઇલ વિડિયો ક્લિપ, ગૃપચર્ચા જેવા કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું, જેની એક ઝાંખી અહીં પ્રસ્તુત કરવાનો મારો નૃમ પ્રયાસ છે.

૧. તા.૧૦/૦૮/૨૦૨૨ને બુધવારનાં રોજ આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવ નિમિત્તે ઇતિહાસ વિભાગ અંતર્ગત નિબંધલેખન કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું જેમાં ૩૪ વિદ્યાર્થીઓ સહભાગી બન્યા હતા.

૨. તા.૧૨/૦૮/૨૦૨૨ને શુક્રવારનાં રોજ આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવ નિમિત્તે ઇતિહાસ વિભાગ અંતર્ગત ચિત્ર અને રંગોલી કાયક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું જેમાં ૩૫ અને ચિત્રમાં ૦૫ વિદ્યાર્થીઓ સહભાગી બન્યા હતા.

૩. તા.૧૩/૦૮/૨૦૨૨ને શનિવારનાં રોજ આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવ નિમિત્તે ઇતિહાસ વિભાગ વક્તૃત્વ આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં ૧૦ વિદ્યાર્થીઓ ભાગ લીધો હતો.

૪. તા.૧૪/૦૮/૨૦૨૨ને રવિવારનાં રોજ આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવ નિમિત્તે ઇતિહાસ વિભાગ અંતર્ગત ઓનલાઇન ક્વિઝ-૧નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું જેમાં વિદ્યાર્થીઓ સહભાગી બન્યા હતા.

૫. તા.૧૭/૦૮/૨૦૨૨ને બુધવારનાં રોજ આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવ નિમિત્તે ૭૬માં સ્વાતંત્ર્ય પર્વની ઉજવણી અને ઇતિહાસ વિભાગ અંતર્ગત સૂત્રલેખન કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું જેમાં ૫૨ વિદ્યાર્થીઓ સહભાગી બન્યા હતા.

૬. તા.૧૮/૦૮/૨૦૨૨ને ગુરુવારનાં રોજ આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવ નિમિત્તે ૭૬માં સ્વાતંત્ર્ય પર્વની ઉજવણી અને ઇતિહાસ વિભાગ અંતર્ગત વક્તૃત્વ કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું જેમાં ૨૩ વિદ્યાર્થીઓ સહભાગી બન્યા હતા આ કાર્યકર્મમાં ૧૦૪ વિદ્યાર્થીઓ અને ૧૦ અધ્યાપકો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

૭. તા.૨૨/૮/૨૦૨૨ને સોમવારના રોજ આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવ નિમિત્તે ઇતિહાસ વિભાગ અંતર્ગત PPT કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું જેમાં ૬૨ વિદ્યાર્થીઓ અને ૦૩ અધ્યાપકો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

૮. તા.૨૩/૦૮/૨૦૨૨ને બુધવાર થી તા.૨૭/૦૮/૨૦૨૨ને શનિવાર સુધી આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવ નિમિત્તે ઇતિહાસ વિભાગ અંતર્ગત ઓનલાઇન ક્વિઝ-૨નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું જેમાં વિદ્યાર્થીઓ સહભાગી બન્યા હતા.

૯. તા.૨૯/૦૮/૨૦૨૨ને સોમવારના રોજ S.Y.B.A.સેમેસ્ટર:૩ ઇતિહાસ વિભાગનાં વિદ્યાર્થીઓને વર્તમાન પત્રો માહિતી શોધ માટે ગ્રંથાલયની મુલાકાત કરાવી.

૧૦. તા.૦૧/૦૯/૨૦૨૨ને ગુરુવારના રોજ F.Y.B.A.સેમેસ્ટર:૧ ઇતિહાસ વિભાગનાં વિદ્યાર્થીઓને વર્તમાન પત્રો, મેગેઝીન, માહિતી શોધ માટે ગ્રંથાલયની મુલાકાત કરાવી હતી.

૧૧. તા.૦૧/૧૦/૨૦૨૨, શનિવાર થી તા.૦૫/૧૦/૨૦૨૨ બુધવાર સુધી ઇતિહાસ વિભાગ અને જ્ઞાનધારાનાં સયુંકત ઉપક્રમે આયોજિત વિશ્વ મહામાનવ મહાત્મા ગાંધીજીનાં ૧૫૩માં જન્મદિન નિમિત્તે ક્વિઝ " નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં ૧૪ વિદ્યાર્થીઓ સહભાગી બન્યા હતા.

૧૨. તા.૦૨/૧૦/૨૦૨૨, રવિવાર થી તા.૦૫/૧૦/૨૦૨૨ બુધવાર ઇતિહાસ વિભાગ અને જ્ઞાનધારાનાં સયુંકત ઉપક્રમે આયોજિત " "લાલ બહાદુર શાસ્ત્રીજીનાં ૧૧૯ માં જન્મદિન નિમિત્તે ક્વિઝ" નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં ૧૦૪ વિદ્યાર્થીઓ સહભાગી બન્યા હતા.

૧૩. તા.૨૬/૧૧/૨૦૨૨, શનિવાર થી તા.૨૯/૧૧/૨૦૨૨, મંગળવાર સુધી ઇતિહાસ વિભાગ અને જ્ઞાનધારાનાં સયુંકત ઉપક્રમે "ભારતીય સંવિધાન દિવસ"ની ઉજવણી નિમિત્તે ઓનલાઇન ક્વિઝનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં ૮૫ વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો હતો.

૧૪. તા.૧૫/૧૨/૨૦૨૨, ગુરુવારના રોજ સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ પુણ્યતિથિ નિમિત્તે ઇતિહાસ વિભાગ અને જ્ઞાનધારાનાં સયુંકત ઉપક્રમે ઓનલાઇન ક્વિઝનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું જેમાં વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો હતો.